

NOTAT

De første resultater fra National Overvågning af Arbejdsmiljøet blandt Lønmodtagere (NOA-L) 2021- Læsevejledning og baggrund

11. februar 2022

J.nr.

AM
KCA/UB

Offentliggørelse af de første resultater fra undersøgelsen 'National Overvågning af Arbejdsmiljøet blandt Lønmodtagere' (NOA-L) den 11. februar

Undersøgelsen, som er gennemført af Arbejdstilsynet, er en del af Beskæftigelsesministeriets overvågning af udviklingen på arbejdsmiljøområdet, og afløser den tidligere undersøgelse af 'Arbejdsmiljø og Helbred', som blev gennemført af Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø hvert andet år i perioden 2012-2018.

Formålet med undersøgelsen er bl.a. at belyse udbredelsen og udviklingen i væsentlige negative og positive faktorer i arbejdsmiljøet, og den skal anvendes til at følge op på de prioriterede nationale mål for arbejdsmiljøindsatsen. NOA-L vil blive gentaget hvert andet år frem mod 2030.

I dag den 11. februar offentliggøres de første resultater fra undersøgelsen. Resultaterne omfatter lønmodtageres svar på spørgsmål om påvirkninger i det kemiske og biologiske arbejdsmiljø, det ergonomiske arbejdsmiljø samt udvalgte områder i det psykiske arbejdsmiljø. Disse udvalgte områder er krænkende handlinger, vold og trusler.

Resultaterne fra den resterende del af undersøgelsen vil blive offentliggjort senere i første halvår 2022. Det drejer sig bl.a. om yderligere resultater inden for det psykiske arbejdsmiljø, arbejdsulykker, støj og vibrationer samt forebyggelse af arbejdsmiljøproblemer. Data vil blive lagt ud til forskere og andre interessenter, og Arbejdstilsynet vil i 2022 lægge data fra undersøgelsen på at.dk.

Læsevejledning

Resultaterne er sammenfattet i de tre vedlagte temanotater, hvor der ud over et overblik over de væsentligste resultater er en sammenligning med resultater fra lønmodtagerundersøgelsen 'Arbejdsmiljø og Helbred' 2018.

I selve rapporten præsenteres detaljerede resultater om lønmodtagernes svar på spørgsmål om påvirkninger inden for de tre udvalgte arbejdsmiljøemner. Der vises resultater for alle lønmodtagere samlet set og opdelt på branchegruppe, jobgruppe (top 7), køn og alder.

Svarmulighederne til spørgsmålene er en skala, hvor lønmodtageren skal angive i hvor stor en del af arbejdstiden de er udsat for en given påvirkning i arbejdsmiljøet. Resultaterne præsenteres, med en enkelt undtagelse, ved andelen af lønmodtagere, som rapporterer, at de er udsat for påvirkningen i ¼ af arbejdstiden eller mere. For gående eller stående arbejde er det mindst ¾ af arbejdstiden. Opdelingen af svarene på det enkelte spørgsmål i 'udsatte' og 'ikke udsatte' er den samme som i den tidligere undersøgelse 'Arbejdsmiljø og Helbred' 2018, og beror bl.a. på viden om, hvornår der er en sammenhæng mellem udsættelse og helbredsmæssige konsekvenser.

Resultaterne er baseret på svar fra ca. 30.000 lønmodtagere med en svarprocent på 47,5 pct. Svarprocenten er på niveau med 'Arbejdsmiljø og Helbred' i 2018, når der tages højde for forskelle i stikprøverne mellem de to undersøgelser, og den er tilfredsstillende for denne type undersøgelse. Deltagerne er udtrukket blandt 15-69-årige lønmodtagere i efteråret 2020 med minimum 34 timers arbejde pr. måned. Spørgeskemaet blev sendt ud i februar 2021 og dataindsamlingen forløb frem til juni 2021. Da undersøgelsen er baseret på en stikprøve er resultaterne behæftet med usikkerhed.

Sammenligning med tidligere undersøgelser

Der er udviklet et nyt spørgeskema til NOA-L med udgangspunkt i det tidligere skema fra 'Arbejdsmiljø og Helbred' 2018. De nye resultater er derfor som udgangspunkt ikke sammenlignelige med 2018-undersøgelsen, og man kan ikke konkludere om de forskellige niveauer er steget eller faldet. Den nye undersøgelse viser fx at en markant større andel af lønmodtagerne rapporterer fysisk krav i arbejdet. Det er AT's vurdering, at det alt andet lige skyldes den nye metode, tidspunkt for undersøgelse mv. og at derfor ikke kan udledes, at flere oplever fysiske krav i 2021 ift. 2018. Det skyldes bl.a., at:

- Der er sket omfattende ændringer i spørgeskemaet. Nogle spørgsmål er revideret på baggrund af ny viden, nye spørgsmål er tilføjet (fx om 'uønsket seksuel opmærksomhed') og nye emner er tilføjet (fx om forebyggelse). Dette kan påvirke svarene.
- Populationen af lønmodtagere, der kan indgå i undersøgelsen, er ændret. Fx omfatter NOA-L 15-69-årige, hvor 'Arbejdsmiljø og Helbred' 2018 omfattede 18-64-årige.
- Stikprøven er ændret. I NOA-L er den opdelt i lige store stikprøver i 38 branchegrupper, hvor den i 'Arbejdsmiljø og Helbred' blev trukket blandt lønmodtagere uafhængig af branche. Der er derfor også sket ændringer i hvordan der opregnes fra stikprøve til hele populationen af lønmodtagere. Formålet er at få et større datagrundlag til at beskrive arbejdsmiljøet i mindre branchegrupper og til opfølgning på de branchevise måltal fastlagt af arbejdsmarkedets parter.
- Data er indsamlet under COVID-19-epidemien. Resultaterne skal derfor ses i lyset af, at restriktioner og virksomheders hjemsendelse af medarbejdere kan have haft væsentlig betydning for arbejdsmiljøet afhængigt af branche og job.

Nationale mål for arbejdsmiljøindsatsen

NOA-L skal bl.a. anvendes til at følge op på de prioriterede nationale mål for arbejdsmiljøindsatsen, både forebyggelses- og reduktionsmål. De tre præsenterede

emner, kemisk og biologisk, ergonomisk samt psykisk arbejdsmiljø, ligger alle inden for de prioriterede nationale mål for arbejdsmiljøindsatsen, og en række af de præsenterede spørgsmål vil indgå i de aftalte indeks til opfølgning på reduktionsmålene i trepartsaftalen.